GUY DE MAUPASSANT

VALITTUJA NOVELLEJA I

Ги д. Мопассан

Valittuja novelleja I

«Public Domain»

Мопассан Г. д.

Valittuja novelleja I / Г. д. Мопассан — «Public Domain»,

© Мопассан Г. д.
© Public Domain

Содержание

GUY DE MAUPASSANT 5
ISÄ 10
KUUTAMOLLA 13
Конец ознакомительного фрагмента. 16

Guy de Maupassant
Valittuja novelleja I

GUY DE MAUPASSANT

Kun yltiöromanttikot, joihin monet ovat tahtoneet lukea myöskin Victor Hugon, vaikka sen varsinainen ja perikuvallisin edustaja on Théophile Gautier, olivat oikullisia eriskummallisuuksia, jopa luonnottomuuksiakin kuvaamalla saattaneet tämän kirjallisen suunnan huonoon huutoon, syntyi jo v. 1848 vallankumouksen jälkeen uusi terveempi ja todellisuutta enemmän kunnioittava suunta vastapainoksi edelliselle.

Tavallisesti käy tämä realismin nimellä, vaikka sen edustajia laulurunouden alalla on yleisemmällä yhteisnimellä kutsuttu parnassolaisiksi, joiden etevimpänä kykynä on pidetty *Catulle Mendês'ia*. [Ensimäinen suomenkielinen näyte Mendèsia on tämän sarjan 10. n: ona ("Valittuja novelleja I".)] Alussa esiytyivät realismin periaatteelliset harrastajat yhtä jyrkillä, vastakkaisilla mielipiteillä. Jos Gautier on muodostellut taiteellisen oppinsa muutamiksi kiteytyneiksi tunnuslauseiksi, joiden lähtökohtana oli: taide on olemassa taiteen vuoksi ja taiteen tehtävä on kuvata kauneutta, niin opettivat realistisen suunnan filosofiset arvostelijat, että "rumuus on kaunista" ja koska jokapäiväisessä elämässä on paljo rumaa, on kirjailijan havaittava ja kuvattava elämän rumuutta.

Näin jyrkkänä esiytyi uusi suunta "Le Realisme" – nimisessä aikakauskirjassa, joka alkoi ilmestyä 1856 ja kohdisti hyökkäyksensä pääasiallisesti Hugohon ja Gautier'iin. Kun ensimäinen kiihkon puuska oli ohi mennyt, tasausi uusi suunta siedettävämmäksi, esittäen joukon mielipiteitä tosielämästä tehtyjen havaintojen merkityksestä kaunokirjallisuudelle. Todellinen ihmiselämä ja luonto ovat ensin ymmärrettävät ja havaittu todellisuus mahdollisimman uskollisesti esitettävä. Ihmiset ovat kuvattavat sellaisina kuin he ovat taikka millaisiksi perinnöllisyys, syntyperä, kasvatus, elinkeinot, yhteiskunnalliset olot ja koko ympäristö heidät muodostaa. Kirjailijan ei tarvitse ruveta heitä ihannoimaan eikä George Sandin tavalla kuvaamaan ihmisiä sellaisina kuin heidän hänen mielestään tulisi olla. Eikä hänen myöskään tule esiytyä maailman parantajana ja mieteperäisenä runoilijana, vaan esittäköön hän maailman ulkokohtaisesti ja merkitköön havaintonsa tosiasioiksi. Mentiinpä vielä niinkin pitkälle, että suorastaan halveksittiin muodon kauneutta.

Jos näihin ylläesitettyihin mielipiteihin lisäämme ne vaatimukset, joita jo järkevämmät romanttikot olivat tehneet luonnekuvauksen suhteellisuudesta y.m., niin onkin meillä uusiaikaisen, todellisemman kertomarunouden kaunotiede pääpiirteissään määrättynä. Realistisen suunnan jälkeläiset, n.k. naturalistit, jotka edelleen ovat jatkaneet ja kehittäneet tätä kuvaustapaa, eivät mielestämme ole voineet esittää mitään suurempia periaatteellisia lisiä tahi kumoavia muutoksia edeltäjiensä määritelmille.

Kaikki kirjallisuushistorioitsijat ovat yhtä mieltä siitä, että Ranskan uusiaikainen, realistinen novelli eli uutelo alkaa *Prosper Mériméen* (1803-1870) mestarillisista kertomuksista, joista parhaat ovat jo suomeksikin saatavissa, nim. kokoelma nimeltä "Helmiä" (Otavan kustantama), "Pariisin verihäät" (Otto Andersinin kustantama) ja etevimpinä pidetyt, laajahkot novellit "Colomba" ja "Carmen" (ilmestyneet tässä sarjassa 5-6 ja 11 numeroina). Hänen kyvystänsä ja kertomistavastansa voi siis suomenkielinenkin lukija jo näiden nojalla saada jokseenkin täydellisen käsityksen.

Realistisen romaanin suurmestarina on täydellä syyllä pidetty *Honoré de Balzacia* (1799-1850), jonka tarkka ja luotettava havainnollisuus, älykäs sydänten tutkistelu ja oikea, suhteellinen luonnekuvaus tekevät hänen parhaat romaaninsa tosi-ansiokkaiksi ja vielä tänäkin päivänä arvoltansa pysyviksi. Läheisessä tulevaisuudessa saanee suomenkielinenkin kirjallinen yleisö ja nuoriso vihdoin tilaisuuden omalla kielellänsä tutustua tämänkin maailmankirjailijan etevimpiin romaaneihin.

Balzacin lahjakkaampana seuraajana realistisen romaanin alalla pidetään yleisesti *Gustave Flaubert'ia* (1821-80), jonka tunnetuimmatkin ja ehdottomasti maailmankirjallisuuteen luettavat romaanit "Rouva Bovary" ja "Salambo", sen pahempi, vielä ovat suomeksi kääntämättä. Historiallisia romaaneja löytyy tosin jo paljo ja näiden joukossa useita eteviäkin. Myöskin vanhanajan historian alalta on maailmankirjallisuudessa muutamia tarkkoihin tutkimuksiin perustuvia ja rikkaalla mielikuvituksella hienotuntoisesti ja älykkäästi täydennettyjä kuvauksia, kuten esim. Ebersin "Homo sum" ja Rydbergin "Viimeinen ateenalainen" (molemmat suomeksi saatavissa). Mutta löytyy meilläkin luettuja kirjallisuushistorioitsijoita, joiden mielestä Flaubert'in romaani "Salambo" on nerokkain kaikista vanhempaa historiaa käsittelevistä kertomuksista, olletikin kun se sitä paitsi perustuu mitä laajaperäisimpiin ja tarkimpiin tutkimuksiin.

Realistisen suunnan hienontajina ja melkeinpä naturalistisen Emile Zolan vastakohtana on meidän pidettävä sellaisia kirjailijoita kuin *Daudet*, veljekset *Goncourt, Bourget* y.m., joista ainoastaan Daudet on suomalaiselle yleisölle tuttu teosten kautta, joita täydellä syyllä voidaan pitää maailmankirjallisuuteen luettavina nerontuotteina, nim. "Fromont nuorempi ja Risler vanhempi", "Tarasconin Tartarin", "Kirjeitä myllyltäni", "Kuvaelmia ja kertomuksia" ja "Seine-virran laivuri".

Flaubertin oppilaita oli alkuansa se novellikirjailija, jonka runsaasta ja kuumeellisesta tuotannosta tässä tarjoamme ensimäisen valikoiman suomenkielisessä asussa. Flaubert oli näet Maupassantin kummisetänä ja perheen vanhana tuttavana joutunut läheisimpiin suhteisiin kirjallisia taipumuksia osoittavan nuorukaisen kanssa, jonka aikaisempia, epäkypsiä sommitelmia hän arvosteli ja hylkäsi, johtaen kirjailijan alkua vapaaseen, itsenäiseen luomiseen.

H.R. Albert Guy de Maupassant syntyi 5 päivänä elokuuta 1850 Miromesnilin linnakartanossa Normandiassa (Ali-Seinen dep.); hänen isänsä oli vanhaa lotringilaista aatelissukua. Koulua kävi hän ensin Yvetot'issa ja tuli ylioppilaaksi Rouenista. Alussa hän aikoi virkauralle, mutta kun ranskalais-saksalainen sota syttyi 1870, keskeytti hän opintonsa ja astui vapaaehtoisena sotaväkeen. Sodan päätyttyä hänen tarkoituksensa oli jatkaa opintojansa, mutta runoilija Bouilhet ja talonystävä Flaubert saivat hänet taivutetuksi antautumaan kirjailijaksi.

Jo v. 1873 ovat eräät tietävinään hänen kyhäilleen kertomuksia ja runoja, vaikka hän vasta seitsemän vuotta myöhemmin julkaisi ensimäisen kokoelmansa runoja, joita kehutaan muodoltansa kauneiksi ja sisällykseltänsä alkuperäisiksi: Runoja ei hän kuitenkaan sen koommin kirjoittanut, vaan antautui kerrassaan kertomusten alalle sen jälkeen kuin hän Zolan julkaisemissa, ranskalais-saksalaisen sodan tapahtumia kuvaavissa "Médanin iltamissa" olleen "Talipallo" nimisen kertomuksen johdosta oli huudettu nuoren Ranskan etevimmäksi novellikirjailijaksi.

Maupassantin tavattoman runsas tuotanto tapahtui v. 1881-91; vuosikymmenen kuluessa julkaisi hän 27 nidosta novelleja, romaaneja ja näytelmiä, joita viimemainittuja kuitenkin on ainoastaan kaksi. Novellikokoelmia on häneltä kaikkiansa ilmestynyt parikymmentä; muutamina vuosina kolmekin nidosta à 300 sivua vuodessa.

[Nämä kokoelmat ilmestyivät seuraavassa järjestyksessä: Runoelmia (1880), Tellier'in kahvila (novelleja, 1881), Neiti Fifi (nov.) Suokurpan tarinoita ja Kuutamolla (nov. 1883), Päivän paisteessa (matkakuvia Algeriasta ja Saharasta), Sisarukset Rondoli (nov.) ja Neiti Harriet (nov. 1884); Naisten suosikki (romaani), Yvette (nov.), Päivän ja yön tarinoita, Kertomuksia ja novelleja (1885); Pikku Roque (nov.), Herra sukulainen (rom.), Toine (rom.) ja Valittuja kertomuksia (1886); Mont-Oriol (rom.) ja Horla (nov. 1887); Pierre ja Jean (rom.), Vetten päällä (tunnelmakuvia merimatkoilta) ja Rva Hussonin ruusupensas (nov., 1888); Vasen käsi (nov.) ja Kova kuin kuolema (nov., 1889); Hyödytön kauneus (nov.), Sydän (rom.) ja Vaeltaja-elämää (matkakuvia, 1890); Musotte (3-näyt. näyt, kirjoitettu Jacques Normandin kanssa yhdessä 1891); Avioliiton rauha (2-näyt. näytelmä, 1893); Isä Milon (1898); Kolporttööri (1900) ja Erään porvarin sunnuntaipäivä (1900).]

Tällainen tavattoman kiihkoinen työskentely ei tietystikään voinut olla vaikuttamatta muuten ruumiiltaan kookkaan ja voimakkaan miehen terveyteen. Jo 1880-luvun lopulla huomataan hänen romaaneissansa "Kova kuin kuolema" ja "Sydän" omituinen raskasmielisyyden tunne,

joka tammikuulla 1892 kehittyi aivotulehdukseksi ja teki ainoastaan 40-vuotisen kirjailijaneron mielenvikaiseksi. Tästä onnettomasta tilasta pelasti hänet kuolema sentään jo heinäkuun 6 p. 1893. Kirjailijan kuoltua on hänen jälkeenjääneistä papereistansa vielä julkaistu 2-näytöksinen näytelmä "Avioliiton rauha" (esitetty Théâtre français'in näyttämöllä s.v.) ja kertomukset "Isä Milon" (1898), "Kolporttööri" ja "Erään porvarin sunnuntaipäivät" (1900). Maupassantin koko tuotanto käsittää siis kaikkiansa 31 nidosta.

Tästä hirvittävän runsaasta tuotteliaisuudestaan huolimatta säilytti tekijä melkein aina sen mestarillisen selvän, lyhytsanaisen ja loistavan tyylin, joka on tehnyt hänet maailmankuuluksi ranskalaisimpana, elämän tuoreimpana ja välittömimpänä kertoilijanerona, mitä Ranskalla koskaan on ollut keskiaikaisten kertoilijain, Rabelaisin, Lamartinen, Voltairen, ja Prevost'in tapaisia kirjailijakykyjä. Pieneksi kunnioituksen osoitteeksi onnettoman lopun saaneen kirjailijan muistolle on isänmaa pystyttänyt hänelle kuvanveistäjä Verletin muovaaman muistopatsaan Monceaun puistoon.

Jo ensimäisen, Talipallo-nimisen kertomuksensa johdosta oli Maupassant, kuten jo mainitsimme, huudettu Flaubert'in jälkeläiseksi ja nuoren Ranskan etevimmäksi novellikirjailijaksi, etupäässä sen terävän ja purevan ivan ja samalla keveän, hauskan ja luontevan hyväntuulen johdosta, joka antaa leimansa melkein koko hänen myöhemmällekin runoudellensa. "Médanin iltamat", kokoelma kuvauksia viimeisestä ranskalais-saksalaisesta sodasta, sai osaksensa tavattoman huomion, sillä se käsitettiin uuden kirjallisen koulun taiteelliseksi julistukseksi. Naturalistisen suunnan johtaja Zola oli tässä koonnut ympärillensä puolikymmentä nuorta kykyä, joiden otaksuttiin omaksuvan johtajan kirjalliset näkökannat ja yhteisvoimin rynnistävän kirjalliselle sotatantereelle.

Mutta useimmat näistä löysivät kuitenkin piakkoin oman tiensä. Ulkopuolella maansa rajoja ovat näistä ainoastaan K.J. Huysmans ja Maupassant saavuttaneet mainetta. Ja jos ranskalaisten selvä, tuores ja leikkisä kertoilijakyky kerran tunnustetaan realistisen novellikirjallisuuden perikuvaksi, niin on Maupassant, tämän taiteen tosi-ranskalaisimpina edustajina, myöskin maineensa ansainnut.

Maupassant ei ole mikään väitelmöivä kirjailija, kuten Huysmans, eikä mikään naisellisesti hento sydänten ja sielujen tutkistelija, kuten Bourget. Hän on miehekäs, ylevän rohkea, välitön ja hyväntuulinen vapaa kertoilija, joka kuvaa hienosti havaitut, kirjavat kuvansa ulkomaailmasta voimakkaan ja pettämättömän taiteellisen vaiston johdolla. Mikään mietiskelijä hän ei ole, mutta taiteellisen luomisvoiman suoni pulppuaa hänessä niin luonnonraittiina, vapaana ja valmiina, että se runsaasti korvaa tuon yllämainitun puutteellisuuden. Mitään yhtenäistä, vakiutunutta maailmankatsomusta käynee sangen vaikeaksi muodostaa hänen kirjavien, elämäntuoreiden kertomustensa nojalla, vaikka sellaiset suuret aatteet kuin elämä ja kuolema vastakkaisina voimina ehkä voidaan katsoa hänen tuotantonsa yleisimmiksi tunnusmerkeiksi ja pääaineiksi. Näiden sokeain ja salaperäisten voimain kohtaloleikkiä osaa hän kuvata lukemattomilla, uusilla tavoilla; pirteä ja tuores tyyli vaikuttaa sen, ett'ei lukija suinkaan niihin kyllästy, vaan mielihyvällä antautuu seuraamaan tekijän esittämää värien, tunteiden, tunnelmain ja ilmiöiden milloin vuolaan keveää, milloin raskaammin joleaa pohjavirtausta. Toisinaan voi hän kuvauksessansa olla ivallisen raaka ja kyynillinenkin aivan yhtä tyynesti kuin Mériméekin kuvaa kauheita asioita lyhytsanaisella, olympolaisella kylmäverisyydellänsä, välittämättä vähääkään siitä epämiellyttävästä vaikutuksesta, jonka hän voi tehdä tunteellisemman lukijan herkkään mieleen. Ja tuoreinta, elämäniloisinta kuvausta voi äkkiä seurata toinen, missä ihmisten jokapäiväinen, toivoton taistelu mahtavan suurkaupungin pyörteessä salaperäisellä tavalla lannistuu, tylsistyy ja kehittyy suorastansa elämäntympeydeksi. Omituista kyllä kuvaa hän nämä vastakkaiset sieluntilat yhtä voimakkaalla, taiteellisella nautinnolla pysyen sentään aina aineensa yläpuolella, kuten realististen kertoilijain tapa ylipäänsä on.

Georg Brandes, pohjoismaiden etevin kirjallisuuden arvostelija, pitää Maupassantia, tätä kirjavien kuvien vivahdusrikkainta sepittäjää, synnynnäisenä ja jo ensimäisessä novellissaan selvästi klassillisena nerona. Kirkkaana kuin auringon paisteessa välkkyvä säilä, virtaa hänen loistavan selvä kielensä jo alusta alkaen, sanoo hän, terveimmällä tavalla osaa hän kuvata sairalloisimmatkin

sieluntilat muutamin valikoiduin maalaavin tai ivaavin piirtein. Toisten aikalaisten monisanaiset, eri sieluntiloja tutkistelevat kuvaukset osaa hän muuttaa toiminnaksi, päästen täten oikotietä tarkoitusperänsä päähän. Samaa lyhytsanaista kuvaamistapaa hän käyttää myöskin ympäristöä esittäessään, minkä vuoksi nämä sivukuvaukset eivät koskaan käy ikäviksi.

Jo tuotantonsa alkuaikoina esiytyy hän niinikään sommittelun mestarina, osaten aina säilyttää yhtenäisyyden niin hyvin novelleissansa kuin romaaneissansa. Mestarin taito ilmenee juuri tällaisessa kokonaisuuden ja yhtenäisyyden täydellisessä hallitsemisessa, jota aina on pidetty ranskalaisten kertoilijain pääominaisuutena. Yhtä aito ranskalainen on hän tavallisesti myöskin aihevalinnassansa ja jos hän ottaa tutummankin aiheen käsitelläksensä, suorittaa hän sen useimmiten omalla, itsenäisellä tavallansa. Syystä onkin sanottu, että Maupassantin uuteloissa löydämme tuota vanhojen ranskalaisten kertoilijain vapaata veitikkamaisuutta, vaikkakin tyyliltänsä täydellisempänä, kuten jo hänen ensimäinen kertomuksensa sodan vaikutuksesta Rouen'in asujamistoon v. 1870 selvästi todistaa.

Porvarillisen arvokkaisuuden ivailu ja koomillisuuden keksiminen kaikessa ovat Maupassantin vahvimpia puolia, sen näemme esim. hänen perhekuvauksestansa "Eräs poika", jossa tavallinen virkamiesperhe on joutunut hänen ivansa esineeksi. Toisissa käsittelee hän taas voimakkaan luonnonvietin purkauksia ja näiden seurauksia, äpärälapsia (esim. kertomuksissa "Hra Duchoux" ja "Hyljätty") taikka sukupuolivietin eläimellisyyttä (esim. Rva Baptiste, Pikku Roque, Salama). Hienontuneena, vaikka yhäti vapaasanaisena esiytyy hän sentään jo sellaisissa romaaneissansa kuin "Naisten suosikki" ja "Kova kuin kuolema", joissa hän armotta riistää elämältä sen viehkeyden, millä n.k. pyhä valhe on elon ehittänyt. "Eräs elämäntarina" (Une vie) taas on hienon, kelpo naisen taistelua kylmän, raakaluontoisen aviomiehen kanssa; Mont-Oriol samoin nuoren, hienotunteisen naisen taistelua nuoresta miehestä, joka kevytmielisenä on häneen kyllästynyt ja etsii tyydytyksensä mitättömän talonpoikaistytön luona. "Naisten suosikki" on tarina typerästä, mutta kauniista miehestä, joka juuri kauneutensa ja naisten avulla nousee yhteiskunnan huipuille, j.n.e.

Kun kirjailijan terveys jo 1880-luvun lopulla alkoi juonitella, täytyi hänen jättää suurkaupungin kuluttava elämä ja etsiä parannusta hermostollensa, alituiselle päänkivistyksellensä ja sisäisille verenvuodoille luonnonhelmassa; alussa hän liikkui vesillä, sitten siirtyi hän taas vuoristoon, jonka keveää ilmaa pidettiin terveellisimpänä hänen keuhkoillensa. Näin sai tämä Normandian luonnon mestarillinen kuvaaja tilaisuuden laajentaa havaintojensa piiriä ja näin syntyivät sellaiset kokoelmat kuin novellikokoelma Afrikan rannoilta "Päivän helteessä", tunnelmakokoelma "Vetten päällä", novellit "Eräs ilta", "Käynti maalla" j.n.e. Näissä esiytyy Maupassant aina tarkkana, tuoreena ja väririkkaana luonnonkuvaajana, joka ehdottomasti vie voiton sellaiseltakin mestarilta kuin Bourget on. Kuitenkin on tämä draamallisin Ranskan uudemmista novellikirjailijoista, kuten Brandes hänestä sanoo, toisinaan vastakohtansa Bourget'in tavalla antautunut sielunelämääkin tutkistelemaan; siitä on meillä ainaisena todistuksena hänen teoksensa "Sydän."

Mutta se mielettömyyden hengetär, joka oli johtanut hänet kirjoittamaan sellaisia voimakkaita kuvauksia hulluuden hiipivästä kehityksestä ihmissieluissa kuin esim. "Horla", "Eräs mielipuoli", "Ero" ja "Ken tietää", kukisti etevän kirjailijan miehuutensa parhaassa ijässä. Vähitellen enenevää raskasmielisyyttä seurasi sairalloinen mietiskely, joka milloin ilmeni henkevänä, hellänä haaveiluna, milloin surullisen raskaana synkkämielisyytenä, kunnes se alussa vuotta 1892 auttamattomasti pimitti kirjailijan henkisen elämän.

Maupassantin asema uudemmassa ranskalaisessa kirjallisuudessa käynee ehkä jo ylläolevasta hahmoilusta selville. Arvostelijat ovat olleet sitä määrittelevinään monellakin lailla. Hermostuneen sielunelämän hienoimpana kuvaajana pidetään Edmond de Goncourtia; yhteiskunnallisen elämän mahtavimpana, vakavimpana esittäjänä naturalististen jättiromaanien kirjoittajaa Emile Zolata; taiteellisesti hienotunteisen elämän tosiranskalainen kertoja *par préférence* on A. Daudet, tuo kyynelten lävitse hymyilevä runoilija, kuten hänestä kauniisti on lausuttu; mutta ranskalaisin kaikista Ranskan uudemmista novellikirjailijoista on Maupassant, jonka rinnalla Bourget on

maailmankansalainen ja Huysmans hollantilainen. Suomentaja on parhaampansa mukaan koettanut saada esille tätä Maupassantin tyyliä, jota ehkä ei ole niinkään helppo jäljitellä. Ell'eivat ylempänä huomauttamamme ominaisuudet siitä ilmene, täytyy hänen ottaa siitä syy. Kustantajan tarkoitus on jatkaa tätä valikoimasarjaa, niin että suomalaisellakin yleisöllä ennen pitkää on tilaisuus omalla kielellänsä tutustua tämän novellikirjallisuuden mestarin kaikkiin etevämpiin teoksiin. Suomentaja ei voi muuta kuin toivoa, että yleisö suosiolla vastaanottaa tämän kiitettävän yrityksen, joka ehkä vaikuttaa hedelmöittävästi maamme omatakeiseenkin kertomarunouteen.

Suomentaja.

ISÄ

Jean de Valnoix on eräs ystävistäni, jota minun toisinaan on tapana käydä tervehtimässä. Hän asuu pienessä talossansa, joka sijaitsee keskellä metsää … siellä joen varrella. Sinne oli hän vetäynyt elettyänsä viisitoista vuotta hurjaa elämää pääkaupungissa. Äkkiä kyllästyi hän huvituksiin, illallisiin, miehiin, naisiin, korttipeliin ja kaikkeen ja muutti syntymäkotiinsa.

Meitä on pari kolme tuttavaa, jotka silloin tällöin vietämme pari kolme viikkoa hänen luonansa. Hän ilahtuu aina nähdessänsä meidän saapuvan ja jää taas mielellänsä yksin, kun me jätämme talon.

Viime viikolla matkustin minä taas hänen luoksensa ja hän vastaanottikin minut avosylin. Aikamme vietimme milloin yhdessä, milloin erikseen. Tavallisesti istui hän lukien jotakin, minulla taas oli kirjoitustöitä. Illoin istuimme jutellen yhdessä keskiyöhön saakka.

Tukahduttavan helteisen päivän jälkeen istuimme viime tiistaina noin klo 9 illalla joen rannalla katsellen, kuinka virta huuhtoi jalkojamme. Vaihdoimme siinä sangen hämäriä mielipiteitä taivaan tähdistä, jotka kylpivät tuolla virran välkkyvässä kalvossa ja näyttivät uiskentelevan edessämme. Vaihdetut mielipiteet olivat tosiaankin sangen hämäriä, sekavia ja lyhyitä, sillä molemmat olimme me kovin tyhmällä, väsyneellä ja veltolla tuulella. Minä hellyin miettiessäni aurinkoa, joka – tähtitieteilijäin mukaan – kuolee pois Suuren Karhun taakse. Ainoastaan valoisimpina öinä näkyy se jossakin pohjoisemmassa, niin kalpeaksi se muka muuttuu. Hiukankin pilvisinä iltoina se häviää kerrassaan vaikuttaen luontoon ihan kuolettavasti. Sitten koetimme kuvitella mielessämme noiden kaukaisten maailmain asukkaita, näiden ulkomuotoa, joka tuntui mahdottomalta edes kuvitellakaan, näiden arvaamattomia luonnonlahjoja, näiden tuntemattomia elimistöjä, siellä löytyvää eläimistöä ja kasvikuntaa sekä kaikkia lajia, valtakuntia, olemuksia ja aineita, mitä ihmisen haaveksiva mielikuvitus vain keksiä voi. Äkkiä kuului kaukainen huuto:

– Herra, herra, hoi!

– Täällä, Baptiste, vastasi Jean.

Tultuansa luo selitti palvelija:

– Siellä on taas se herran mustilaisnainen.

Ystäväni ratkesi nauramaan ja nauroi kuin hullu, vaikka hän ei muuten juuri naurajia ollut. Sitten kysyi hän:

– Onko meillä siis tänään heinäkuun 19 päivä?

– On, herra.

– Hyvä on. Käske hänen odottaa hiukan. Tarjoa hänelle illallinen. Kymmenen minuutin kuluttua olemme kotona.

Palvelijan mentyä tarttui hän käsivarteeni sanoen:

– Palatkaamme hiljalleen kotiin. Matkalla voin kertoa sinulle tarinan hänestä.

Seitsemän vuotta sitten eli toisin sanoen samana vuonna, jolloin saavuin tänne syntymäkotiini, läksin eräänä iltana kävelemään metsäistä ajotietä myöten. Ilma oli kaunis niinkuin on ollut tänäänkin. Verkalleen astuin suurten puiden alla tarkastellen oksien läpi tuikkivia tähtösiä ja hengitin ahmimalla keuhkoni täyteen illan rauhallista, metsäisten tuoksujen täyttämää ilmaa.

Pariisin olin minä juuri jättänyt ainiaaksi. Olin näet väsynyt, kerrassansa väsynyt ja sanomattomasti kyllästynyt kaikkiin niihin tuhmuuksiin, alhaisiin ja likaisiin huvituksiin, joita olin siellä nähnyt ja joihin olin ottanut osaa noin viidentoista vuoden aikana.

Kävelin kauvas, sangen kauvas synkän metsän läpi viepää, autiota tietä myöten, joka tulee noin viidentoista kilometrin päässä olevasta Crouzillen kylästä.

Äkkiä seisahtui suuri saksalainen koirani Bock, joka aina oli mukanani, ja alkoi murista. Luulin jonkun ketun, suden tai metsäsian olevan läheisyydessä ja hiivin hiljaa varpaillani eteenpäin, ett'en askeleillani säikyttäisi otusta pois. Mutta samassa kuulin huutoja, valittavia, pidätettyjä, vihlovia ihmishuutoja.

Varmaankin murhattiin tuolla metsikössä joku ja puristaen lujasti oikeassa kädessäni olevaa raskasta tammikeppiä, joka oli oikea pahkasauva, läksin juoksemaan huutoa kohti.

Kuulin jo voihkeita, jotka kuulustivat yhä selvemmiltä, vaikka tavattoman kumeilta. Ne tulivat kai jostakin mökistä, ehkä jostakin miilun-polttajan töllistä. Kolme askelta minun edelläni juoksi koirani Bock, milloin pysähtyen, milloin peräytyen ja yhäti kiihoittuneena muristen. Äkkiä salpasi meiltä tien eräs toinen suuri musta koira, jonka silmät kiiluivat kuin tuliset hiilet pimeässä. Näinpä varsin hyvin valkeat torahampaatkin, jotka loistivat sen avonaisessa kidassa. Sauva ojona ryntäsin minä koiraa vastaan, mutta samassa oli Bock jo käynyt sen niskaan ja molemmat pyörivät ne nyt äristen maassa kidat vuorotellen toistensa niskassa. Minä riensin eteenpäin ja olin tölmätä tiellä makaavaan hevoskaakkiin. Pysähdyin kovin hämmästyneenä tutkimaan elukkaa ja huomasin edessäni vankkurit eli jonkunlaisen pyörillä kuljetettavan huoneen, jommoisia ilveilijäseurat ja ulkolaiset kulkukauppiaat käyttävät maaseudulla matkustaessansa markkinoilta markkinoille.

Nuo yhä jatkuvat vihlovat huudot tulivat sieltä vankkurein sisältä. Kun sisäänkäytävä oli vastakkaisella puolella, kiersin minä tämän katetun ajopelin ja nousin äkkiä ylös puuportaita myöten, jotka veivät vankkurin ovelle, mutta olin samassa kompastua pahantekijään.

Näky vaikutti minuun niin oudosti, ett'en alussa ymmärtänyt mitään. Eräs polvillaan oleva mies näytti rukoilevan hartaasti. Vankkurein sisälle tehdyllä vuoteella taas lepäsi kyljellänsä joku puolipaljas olento, itseänsä väännellen; hänen kasvojansa oli minun mahdoton erottaa, sillä alinomaa hän liikahteli, vääntelihe ja ulvoi.

Se oli vaimo lapsivuoteessa.

Niin pian kuin minulle oli selvennyt tämän tapahtuman laatu, joka nuo voihkeet aiheutti, huomautin minä läsnäolostani; mies, joku höpertynyt marseillelainen, kääntyi päin ja rukoili minua pelastamaan hänet ja tuon poloisen vaimon luvaten lukemattomin sanoin palkita työni vaikka millä tavoin. Minä, joka en koskaan ollut nähnyt synnytystä enkä ikinä ollut auttanut ketään naista enkä narttua, en kissaa enkä koiraa tällaisessa tilaisuudessa, selitin hänelle kykenemättömyyteni asiassa ja katselin kummastellen tuota olentoa, joka vuoteellansa yhä huusi niin sydäntä särkevästi.

Voitettuani jälleen kylmäverisyyteni, kysyin hätäytyneeltä mieheltä, miks'ei hän ole jatkanut matkaa seuraavaan kylään saakka. Hevonen oli tiellä kompastunut erääseen maanhalkeamaan ja nyrjäyttänyt jalkansa niin pahasti, ett'ei se jaksanut enää nousta seisoalleen, selitti mies. – Mitä siitä, sanoin minä, onhan meitä nyt kaksi miestä; vetäkäämme nainen vankkureineen minun luokseni.

Koirain rähinä pakotti meidät samassa kömpimään ulos vankkureista ja minun täytyi erottaa ne niin ankarilla sauvaniskuilla, että pelkäsin niiden heittävän henkensä. Sitten pälkähti päähäni valjastaa ne avuksemme, toinen oikealle, toinen vasemmalle puolen vankkureja. Kymmenen minuutin kuluttua oli kaikki valmiina ja hiljalleen lähti ajopeli liikkeelle netkahdellen ja tärähdellen syvissä maantiekuopissa niin tuntuvasti, että vaimoparan olisi toisinaan luullut kylkiluunsa katkaisevan.

Voi sitä matkantekoa, ystäväni! Hengästyneinä ja hiessäpäin röhisten, jopa joskus kompastuenkin livettävällä savitiellä, vedimme me vankkureita pimeässä, sillä aikaa kuin koirat huohottivat jaloissamme kuin palkeet.

Vasta kolmen tunnin kuluttua saavuimme tänne linnakartanoon. Portille tullessamme lakkasi vaimo vaikeroimasta. Äiti ja lapsi voivat kumpikin hyvin.

Pian saivat he hyvän vuoteen ja sitten lähetin rengin noutamaan lääkäriä, sillä välin kuin marseillelainen, joka taas tunsi itsensä rauhoittuneeksi, iloiseksi ja lohdulliseksi, söi itsensä melkein tukehduksiin ja joi itsensä patahumalaan juhliessansa onnellista synnytystä.

Vastasyntynyt oli tyttölapsi.

Viikkokauden saivat he sitten asua talossa. Äiti, neiti Elmire, oli erittäin tarkka unissa ennustaja ja lupasi minulle sanomattoman paljo onnea ja loppumattoman pitkää elämää.

Seuraavana vuonna ja täsmälleen saman päivän illalla tuli sama palvelija, joka juuri kävi kutsumassa meitä, päivällisen jälkeen luokseni tupakkahuoneeseen ilmoittaen:

– Se viime vuotinen mustalaisnainen on täällä ja tahtoisi kiittää herraa.

Käskin hänen tulla sisään ja hämmästyin huomatessani hänen vierellänsä pitkän, tukevan, valkoverisen nuoren miehen jostakin pohjoisesta maakunnastamme; tervehtiessään selitti tämä olevansa joukkueen päämies. Hän oli kuullut hyvyydestäni neiti Elmireä kohtaan eikä tahtonut antaa tämän vuosipäivän mennä käymättä minua kiittämässä ja osoittamatta hänkin puolestansa kiitollisuuttansa.

Käskin palvelijan saattamaan heidät kyökkiin illalliselle ja valmistamaan heille yösijat. Seuraavana päivänä jatkoivat he matkaansa.

Sen jälkeen tulee tämä poloinen nainen joka vuosi samana päivänä luokseni, tosin aina saman lapsen, erittäin sievän tyttösen kanssa, mutta mukanansa aina joku uusi – herrasmies. Ainoastaan yksi ainoa, eräs auvergneläinen mies, joka omalla murteellansa kiitti ja kosteli minua, tuli kahtena vuonna peräkkäin. Kaikkia näitä kutsuu tyttönen isä-nimellä aivan samalla tapaa kuin me ranskalaiset annamme kaikille mieshenkilöille nimityksen "herra". —

Niin olimmekin jo tulleet linnakartanoon ja huomasimme hämärissä kolme varjoa seisovan rappusten luona odottamassa meitä.

Ylimmäisellä rapulla seisova olento tuli neljä askelta vastaamme, tervehti suurellisesti ja sanoi:

– Hra kreivi, me olemme tulleet tänne tänä muistopäivänä osoittamaan teille kiitollisuuttamme…

Tällä kertaa oli se eräs belgialainen! Hänen jälkeensä koroitti pienokainen äänensä kiittäen minua opetetulla ja sen vuoksi teennäiseltä kuuluvalla kohteliaisuudella.

Tekeytyen viattomaksi pyysin minä neiti Elmiren hiukan sivulle ja kysyin häneltä:

– Onko tuo lapsenne isä?

– Ei suinkaan, herra.

– Onko hänen isänsä siis kuollut?

– Ei suinkaan, herra. Kyllä me joskus vieläkin tapaamme toisemme. Hän on santarmi.

– Mitä sanotte? Tytön isä ei siis ollutkaan se marseillelainen, joka oli seuralaisenne silloin synnytyksen aikana?

– Eihän toki. Se juoppolalli varasti minulta vähät säästönikin.

– Entäs santarmi, lapsen oikea isä, tunnustaako hän lapsensa?

– Kyllä, herra, vieläpä hän rakastaakin tytärtänsä. Mutta hän ei voi ottaa tätä luoksensa, sillä hänellä on – muitakin lapsia ja oma vaimo.

KUUTAMOLLA

Pastori Marignan oli sotaisa mies. Hän oli pitkä, laiha, kiihkoisa ja aina intomielinen, mutta rehellinen pappismies. Hänen uskonoppinsa oli varma ja järkkymätön. Jumalansa kuvitteli hän tuntevansa perinpohjaisesti ja uskoi pääsevänsä selville hänen suunnitelmistansa, tahdostansa ja tarkoituksistansa.

Kävellessänsä pitkin askelin pienen maalaispappilansa puistotietä liikkui hänen mielessänsä toisinaan kysymys: miksi on Jumala tämän kaiken tehnyt? Asettuen ajatuksissansa Jumalan sijalle etsi hän itsepintaisesti vastausta tekemäänsä kysymykseen ja löysikin sen melkein aina. Hänelle ei johtunut mieleenkään hartaan nöyryyden puuskauksessa huokaista: oi herra, tutkimattomat ovat sinun tiesi! Hän mietti vain itseksensä: minä olen Herran palvelija, jonka tulee tuntea syyt hänen menettelyynsä tai aavistaa ne, ellen niitä järjellä käsitä.

Kaikki luonnossa näytti hänestä luodulta täydellisen ja ihmeteltävän johdonmukaisesti. Kysymykset "miksi" ja vastaukset "siksi, että" olivat aina tasapainossa. Aamurusko oli luotu ilahduttamaan huomenkoittoa, aurinko kypsyttämään ja sade kostuttamaan viljaa, ilta valmistautuaksemme uneen ja pimeä yö nukkuaksemme.

Neljä vuodenaikaa vastasivat täydellisesti maanviljelyksen kaikkia tarpeita eikä pastorin mieleen ikinä olisi johtunut mitenkään epäillä, että luonnolta puuttuu tarkoitusperää ja että kaikki elämä päinvastoin taipuu ajan, ilman-alan ja aineen ankarien lakien alaiseksi.

Mutta hän vihasi naisia, vihasi tietämättänsä ja halveksi niitä vaistosta. Usein toisteli hän mielessänsä Kristuksen sanoja: "vaimo, mitä meillä on yhteistä, sinulla ja minulla?" lisäten siihen, että "luultavasti oli luoja itsekin tyytymätön tähän luomistyöhönsä." Nainen oli hänelle kymmenkertaisesti epäpuhdas lapsi, kuten eräs runoilija sanoo. Hän oli kiusaaja, joka oli vietellyt ensimäisen miespuolen ja yhä jatkoi kirottua työtänsä ollen muuten heikko, vaarallinen ja salaperäisesti häiriötä aikaansaapa olento. Ja vielä enemmän kuin naisen katoovaa ruumista, vihasi hän tämän rakastuvaa sielua.

Usein oli hän tuntenut heidän hellästi liittyvän itseensä ja vaikka hän tiesikin olevansa mahdoton hyökkäyksellä valloittaa, katkeroitui hän tuosta rakkaudentarpeesta, joka heissä kaikissa asui väräjävänä tunteena.

Hänen mielestänsä oli luoja luonut naisen ainoastaan miehen kiusaukseksi ja koetukseksi. Naista ei voinut lähestyä muuten kuin tarpeelliset puolustus-valmistukset tehtyänsä ja sittenkin oli heidän paulojansa peljättävä. Ojennettuine käsivarsinensa ja miestä kohti hymyilevine huulinensa olikin nainen vallan kuin joku viritetty ansa.

Ainoastaan uskonnollisia naisia kohtaan, joiden antama lupaus Herralle teki heidät rauhallisiksi, oli hän mielessänsä anteeksi antavainen; mutta sittenkin kohteli hän näitä kovaluontoisesti, koska hän elävästi tunsi heidän kahlitun ja nöyryytetyn sydämensä pohjassa ijankaikkisesti asuvan hellyyden, joka uhosi sieltä häntäkin kohtaan, vaikka hän olikin pappismies. [Katoolisilla papeilla ei, kuten tunnettu, ole oikeutta mennä naimisiin. Suoment. muist.]

Hän näki sen näiden hartaudesta raukeammissa katseissa kuin munkkien oli, hän huomasi sen heidän kiihkoilustansa, jossa aina ilmeni sukupuolista intoa ja heidän rakkauden purkauksistansa Kristusta kohtaan, jotka suorastansa harmittivat häntä ainoastaan sen vuoksi, että ne todistivat naisen rakkauden lihallisuutta. Samoin näki hän tämän kirotun tunteenarkuuden ilmenevän yksin heidän taipuisassa nöyryydessänsä, kuuli sen väräjävän heidän äänensä vienoudessa ja huomasi sitä heidän maahan luoduissa silmissänsä ja niissä kohtaloonsa alistuvissa kyynelissä, joita he vuodattivat aina kun hän moitti heitä ankarammin. Viskattuansa pois papillisen kauhtanansa poistui hän luostarikirkon portista kulkien pitkin askelin ikäänkuin olisi hän paennut jotakin vaaraa.

Pastori Marignanilla oli veljentytär, joka asui äitinsä kanssa eräässä pienessä naapuritalossa. Tästä koetti hän kaikin voimin tehdä laupeuden sisarta.

Tyttö oli kaunis, rajuluontoinen ja ivallinen. Pastorin saarnatessa hän usein naureskeli ja kun pastori harmistui hänen käytökseensä, syleili hän tätä rajusti puristaen häntä rintaansa vastaan, jolloin hän aina koetti tahtomattansa vapautua tästä lujasta syleilystä, vaikka hän silloin tunsikin sitä vienoa iloa, joka hänen sydämensä pohjassa herätti tuon kaikissa miehissä uinailevan isyyden tunteen.

Tytön kanssa kyläpolkuja kävellessään puhui hän tälle usein Jumalasta, siitä nimittäin, millaiseksi hän tämän oli ajatellut. Tyttö tuskin kuuntelikaan häntä; katseli vain taivasta, heinikkoa ja kukkasia silmistä säteilevällä elämänilolla. Joskus syöksyi hän tavoittamaan jotakin lentävää elävää, jonka kiinni saatuansa palasi enon luo huutaen: "katsos, eno, kuinka kaunis se on; oikein tekisi mieleni suudella sitä!" Tämä hänen halunsa "suudella hyönteisiä" tahi sireenin kukkasia harmitti, suututti ja kiihoitti pastoria, sillä tässäkin näki hän tuon naisten sydämissä aina versovan hellyyden, jota näytti olevan mahdoton hävittää.

Eräänä päivänä ilmoitti lukkarin leski, joka hoiti pastori Marignanin taloutta, kaikella varovaisuudella, että hänen veljensä tyttärellä oli rakastaja.

Pastori tunsi kauhistuvansa tästä uutisesta ja pysyi kotvan ikäänkuin tukehtuneena unhottaen saippuan kasvoillensa, joita hän juuri oli ajelemassa.

Saatuaan takaisin ajatus- ja puhekykynsä huudahti hän: "se ei ole totta! te valehtelette, Mélanie!"

Mutta lukkarin emäntä laski käden sydämellensä sanoen: "tuomitkoon minut taivaallinen Jumala, jos valehtelen teille, hra pastori. Minä vakuutan teille, että hän rientää lemmenkohtaukseen joka ilta niin pian kuin sisarenne on mennyt levolle. He tapaavat toisensa tuolla joen rannalla. Teidän tarvitsee vain mennä sinne katsomaan illalla klo 10:n ja keskiyön välillä."

Pastori lakkasi raappimasta leukaansa ja alkoi kävellä rajusti huoneessa, kuten hän aina teki jotakin tärkeää miettiessänsä. Ja kun hän sitten aikoi ryhtyä uudelleen ajamaan partaansa, leikkasi hän itseänsä kolme kertaa … nenästä korvaan saakka.

Koko päivän pysyi hän mykkänä ja kuohui harmista ja suuttumuksesta. Hänen papilliseen vihaansa tuota voittamatonta rakkautta kohtaan liittyi tytön siveellisen isän, suojelijan ja sielunpaimenen suuttumus siitä, että tuollainen lapsi oli voinut pettää häntä ja tehdä hänelle moiset kepposet. Se oli tuota itsekkäiden vanhempain suuttumusta sen johdosta, että tytöt ilmoittavat valinneensa puolison itselleen heiltä kysymättä ja vastoin heidän tahtoansa. Päivällisen jälkeen koetti hän lukea hiukan, mutta ei voinut; kiukustui vain yhä enemmän. Kun kello löi 10, otti hän keppinsä, peloittavan tammisen sauvansa, jota hän aina käytti, kun hänen öisin täytyi lähteä sairaitten luo. Hymähtäen katseli hän tuota hirmuisen suurta myhkyrisauvaa, jota hän pyöritteli tukevassa maalaiskämmenessänsä heilautellen sitä sangen uhkaavasti. Sitten nousi hän äkkiä ylös, puri hammasta ja mätkäsi sillä erästä tuolia niin, että selkänoja haljenneena lensi lattialle.

Jo avasi hän oven lähteäksensä ulos, mutta seisahtui kynnykselle hämmästyneenä kovin harvinaisen kauniista kuutamosta.

Ollen kiihkosieluja, joita nuo runolliset uneksijat, vanhat kirkko-isämme, nähtävästi ovat olleet, tunsi hän äkkiä itsensä hajamieliseksi ja liikutetuksi kalpean yön suuremmoisesta ja kirkkaasta kauneudesta.

Hänen pienessä puutarhassansa kylpi kaikki kuun vienossa hohteessa; siinä seisoivat rivissä hedelmäpuut heittäen puistokäytävälle varjot pitkistä, kapeista oksistansa, jotka tuskin vielä vihersivät; jättimäiset kaprifoliot, jotka kiertelivät ylös talon seinämiä, uhosivat hienoja ja hieman imeliä tuoksujansa täyttäen koko valoisan ja haalean, ehtoisen ilman jonkunlaisella lemulla.

Pastori hengitti pitkään … ahmien ilmaa kuin juopot viiniä … ja asteli virkistyneenä ja ihmeissänsä aivan verkkaisin askelin eteenpäin … melkein unhottaen veljensä tyttären.

Kedolle tultuansa pysähtyi hän katselemaan, kuinka koko lakeus välkkyi tuota viehättävää hohdetta ja näytti ikäänkuin kylpevän selkeän yön suloisessa ja vienossa viehkeydessä. Sammakkojen lyhyt ja metallimainen kurnutus kuului alinomaa jonkun matkan päästä ja tähän yhtyi kaukaisten satakielten keveä ja väräjävä liverrys, joka saattaa meidät unelmoimaan, pakottaa meitä ajattelemaan

elämän kauneutta ja joka tuntuu ikäänkuin luodulta kuutamon houkutusta ja vaihdettuja suudelmia varten.

Miksi kietoo Jumala maailman moiseen puoliharsoon? Miksi nämä sydämen väristykset, nämä sielun liikutukset ja tämä lihan heikontuva raukeneminen?

Miksi kaikki tämä laaja viehätys, josta ihmiset eivät kuitenkaan näe mitään, kun makaavat vuoteissansa kaikessa rauhassa? Ketä varten oli siis aiottu tämä yliluonnollinen näytäntö, tämä taivaasta maan päälle viskattu runouden runsaus?

Pastori ei sitä ymmärtänyt.

Mutta silloin näkyi tuolla alhaalla joen rannalla, välkkyvään valkoiseen usmaan kiedottujen puiden siimeskaaren alla, kahden rinnakkain astelevan ihmisolennon varjot.

Mies oli hiukan pitempi naista jonka kaulan ympäri hän oli laskenut kätensä ja jota hän tuon tuostakin otsalle suuteli. He loivat äkkiä elon tähän liikkumattomaan luontoon, joka heidät ympäröi kuin heitä varten luotu jumalallinen kehys. He näyttivät sulautuneen yhdeksi olennoksi, jota ainoaa varten tämä vilpoisa, hiljainen yö oli aiottu ja he lähestyivät sieltä kuin elävä luojan lähettämä vastaus pastorin tekemään kysymykseen.

Sykkivin sydämin ja hämmästyneenä jäi hän seisomaan luullen näkevänsä jonkun raamatullisen kuvan, joka muistutti Ruutin ja Boasin rakkauden historiaa ja toteutti Jumalan tahdon sellaisessa suuressa ihanuudessa, mistä pyhät kirjat tietävät kertoa. Hänen päässänsä alkoi hymistä Korkean Veisun runolliset säkeet, kiihkeät huudahdukset, vetoamiset lihan oikeuteen ja pastori lähti kävelemään sydämen heikommin lyödessä, Jumala ties, mistä syystä. Hän tunsi äkkiä itsensä heikoksi ja raukeaksi ja hänen teki mielensä istua, jäädä siihen katselemaan ja ihailemaan luojaa hänen luomistöissänsä.

Tuolla alhaalla, missä pieni joki kierteli kimaltelevana, seisoi mahtava mutkitteleva poppelikujanne. Hieno valkea usva, jonka läpi kuun hopeiset säteet välkkyvinä paistoivat, leijui rantarinteiden yli kiehtoen koko joen mutkaisen uoman jonkunlaiseen kevyeen ja kuultavaan harsoon.

Pastori pysähtyi vielä kerran tuntien sielunsa syvyydessä asti yhäti kasvavaa ja vastustamatonta heltymistä.

Ja hänet valtasi epäilys ja epämääräinen levottomuus: hän tunsi sydämessänsä syntyvän erään noita kysymyksiä, joita hän toisinaan asetti itsellensä.

Miksi on luoja kaiken tämän tehnyt? kysyi hän. Jos yö kerran on määrätty unta, tiedottomuutta, lepoa ja kaiken unhotusta varten, niin miksi tehdä se päivää viehättävämmäksi, huomenkoittoa ja iltaa suloisemmaksi, ja miksi sytyttää tuo hiljainen ja viehkeä tähtöinen tuolla, joka näyttää aurinkoa runollisemmalta ja suorastaan määrätyltä vienolla tuikkeellansa päivän sijasta valaisemaan hienoja ja salaperäisiä asioita? Miksi sytyttää se tuota usvaharsoa noin läpikuultavaksi tekemään?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.